

of the right to 24 appeals. To date, two such proposals have become laws. In Ukraine, as well as in Estonia, the institute of the people's legislative initiative at the constitutional level is unenforceable, however, unlike Estonia, despite the fact that the subject of the Ukrainian e-petition can be almost any issue directly unenforceable by law, and therefore hypothetically, the Verkhovna Rada, even in this case, will consider the violatedthe issue as a bill only if it is introduced based on the results of consideration of the petition by one of the subjects of the legislative initiative: the President, the Cabinet of Ministers or the People's Deputy. As well as the accompanying aspects of the procedure for submitting, collecting signatures and considering the Ukrainian electronic petition, they do not testify in favor of the possibility of its use as a national legislative initiative.

Summing up all of the above, given the shortage of instruments of direct democracy in Ukraine and the course of state foreign policy on European integration, the criterion for the success of which is, in particular, the effective development of democracy institutions, Ukraine should pay attention to Estonia's experience in this matter. After all, this country in a short period of time, without resorting to complex procedures of constitutional changes, found an effective way to solve the problem of the people realizing its sovereign right to legislative initiative.

References:

1. Response to Memoranda and Requests for Explanations and Submission of Collective Addresses Act. URL: www.riigiteataja.ee/en/eli/507042014003/consolide (дата звернення 19.05.21)

2. Report of the participant of the competition for the implementation of initiatives of the secretariat staff of committees and structural subdivisions of the Staff of the Verkhovna Rada of Ukraine Program of the United States Agency for International Development (USAID) Program «RADA: Accountability, Responsibility, Democratic Parliamentary Representation» by the Head of the Department for Citizen Appeals Adamovich N.M. URL: radaprogram.org/en/sites/default/files/files/presentation.pdf (дата звернення 20.05.21)

ПОЛТАВСЬКИЙ ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ КРАЙ ЯК ПОНЯТТЯ РЕТРОСПЕКТИВНОЇ ГЕОГРАФІЇ

Єрмаков Вячеслав Володимирович

кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Полтавщина являє собою цілісний історико-географічний регіон, що зумовлює необхідність визначення змісту та меж цього поняття. Це завдання має об'єктивні складності по причині того, що протягом

історичного процесу свого формування територіальні межі Полтавського краю не були стабільними. Поняття Полтавщина (синоніми: Полтавський край, Полтавський регіон) як власна географічна назва є більш загальним по відношенню до понять Полтавська область, Полтавська губернія чи інша адміністративно-територіальна одиниця, що історично існувала на даній території і відображає результат історичного розвитку адміністративно-територіальних процесів. Саме ці процеси, на нашу думку, переважно визначали динаміку меж Полтавщини.

У природно-ландшафтному відношенні не доводиться говорити про чітко визначені природні межі Полтавщини, можливо за певним виключенням гідрографічних рубежів Дніпра та Орелі на півдні та південному сході. Але й ці природні кордони зумовлені переважно історичними та політичними чинниками. Територіально Полтавський історико-географічний край (ІГК) майже співпадає з межами Полтавської губернії на середину ХІХ ст.

У географічному краєзнавстві України існує кілька схем районування, в основу яких покладено різні підходи. З ретроспективно-географічних позицій найбільш перспективним, на наш погляд, є етнографічний та етнологічно-географічний підходи до обґрунтування територіальних меж Полтавщини. Згідно з останнім підходом, репрезентованим у роботах Я.І. Жупанського та В.П. Круля, у межах Полтавщини виділяється історико-географічний край (ІГК) Полтавщина як проміжна таксономічна ланка в ієрархії історико-географічного районування території України. Тут вперше робиться спроба навести ієрархію саме історико-географічних регіонів України поряд з існуючими ієрархічними схемами етнографічного районування. Виділення Полтавського історико-географічного краю базується на природно-історичних, демографічних, господарсько-культурних, етнополітичних і політико-адміністративних особливостях певної території. Серед цих чинників провідна роль відводиться домінанті зародження і генези українського етносу та його територіальних варіаційних модифікацій [1, с. 130-135; 2, с. 60-69, 360]. На думку цих авторів, саме етнологічно-географічний підхід до історико-географічного районування дозволить дотриматися чіткої ієрархії його таксономічних одиниць та поєднати природні, господарські, демографічні, історико-етнічні та політико-адміністративні особливості окремих історико-географічних регіонів України.

З цих позицій історико-географічний край – це частина суцільної етнічної території України, що мала чітку адміністративну форму, яка окреслювалася межами територіальної одиниці найвищого рангу (губернії, округи, воєводства та ін.) і характеризується схожістю природно-кліматичних, ландшафтних, господарських та етнокультурних

процесів, які відобразилися у формуванні відповідного господарсько-культурного типу та його різновидів. У межах історико-географічного краю, виходячи з особливостей етно-ландшафту, в рамках єдиного господарсько-культурного типу (ГКТ) складаються свої галузі спеціалізації господарства у вигляді господарсько-культурних видів діяльності [2, с.67].

Зазначені особливості формувалися у процесі історичного розвитку народу в залежності від природно-ландшафтних умов та характеру господарства, що сприяє формуванню територіальних відмінностей соціокультурного плану. Відповідно це стає одним з головних критеріїв (ознак, чинників) історико-географічної регіоналізації.

При цьому не випадковість прив'язки історико-географічної таксономії регіонів України до етнографічного районування можна пояснити суттєвим значенням територіальних особливостей у матеріальній та духовній культурі українського етносу на формування уявлень про склад історико-географічних земель як у повсякденній свідомості, так і у наукових роботах.

Таким чином, з урахуванням ступеня розробленості питання історико-географічного районування України та результатів новітніх досліджень з цього питання, під Полтавщиною можна розуміти певну природну та етно-культурну територіальну цілісність, значну роль у формуванні якої відіграв також чинник розвитку адміністративного поділу. При його змінах завжди зберігалось основне територіальне ядро Полтавщини, що і зумовило її існування як територіального об'єкта ретроспективно-географічних досліджень.

Список використаних джерел:

1. Жупанський Я.І., Круль В.П. Етнологічно-географічний погляд на районування українських етнічних земель. Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського. Серія: Географія. – Вінниця, 2003. Вип. 6. – С. 130-135.

2. Круль В.П. Ретроспективна географія поселень Західної України: Монографія. – Чернівці: Рута, 2004. – 382 с.